

[Pinstrup.]

umiddelbar Naturgave, burde der træffes anden Bestemmelse overfor, saa de ikke løb en saa stor Risiko ved praktisk at øve deres Kunst. Der var en ret lang Debat ved Forslagets tredie Behandling i Folketinget, og en saa bekendt Præst som Jakob Kr. Lindberg udtaler sig ret udførligt om Sagen. Han henviser til, at Justitsministeren har kaldt det en Forbrydelse, naar et Menneske, der ikke havde medicinsk Eksamen, kom et sygt Menneske til Hjælp, hvis det var muligt at faa en Læge. Og saa mente Pastor Lindberg, at det var paa høje Tid, at vi ogsaa kom i Hu, at vi var et frit Folk, saa vi ikke længere skulde taale saadanne unaturlige Baand og Anvendelse af saadanne Straffe. Ja, det kunde saamaend ogsaa være paa Tide, at vi i dette Øjeblik kommer i Hu, at vi er et frit Folk — der er gaaet 75 Aar siden den Gang. Han kalder det en Levning fra Fortiden, fra dette Lavsvæsen bygget paa et Eksamenssystem, som vi skulde se at komme bort fra — desværre er det gaaet i en anden Retning siden hans Tid. Han henviser endogsaa til, hvor galt Vorherre vilde være faren, hvis han havde levet under en saadan Lovbestemmelse — han praktiserede jo nemlig ogsaa. Lindberg gaar videre endnu i sine Udtalelser, han siger senere i Forhandlingen:

„Der er mange Læger, som har lukket Øjnene paa saadanne, som, hvis de var kommet under Kvaksalveres Behandling, vilde have levet, det er i det mindste min Mening.“

Under tredie Behandling siger Lindberg, at skulde der gives en Kvaksalverilov, saa maatte den angaa saadanne Personer, der forkvaklede de syge, enten de saa havde taget Eksamen eller ikke, men da der ikke er Tale om saadanne egentlige Kvaksalverer ved denne Lov, vil han hellere blive ved det bestaaende, idet han mener, at saa kan Folk bedre se, hvor galt det er. Hass, Forslagsstilleren, beklager det for ringe Resultat, men vil dog tage det i Haab om siden at naa videre. Landstinget vedtog Forslaget ganske uden Omtale, og dette er Straffeparagraphen, som den nu lyder — den er meget kort, og med Formandens Tilladelse skal jeg citere den —:

„Rigsdagen har vedtaget og Kongen ved sit Samtykke stadfæstet følgende Lov: „I Stedet for de i Forordningen om Kvaksalveri 5. Sept. 1794 § 5 indeholdte Straffe blive for Fremtiden at anvende Bøder indtil 100 Rdl. eller simpelt Fængsel indtil 4 Maaneder, og i Gentagelsstilfælde enten disse Straffe eller under

meget graverende Omstændigheder Fængsel paa Vand og Brød.“

Det var altsaa det, der naaedes, og det har vi, som sagt, levet paa i 74 Aar. Jeg siger saa, som Lindberg sagde den Gang for de mange Aar siden, at det er paa Tide, vi nu kommer i Hu, at vi er et frit Folk, der ikke længere vil taale saadanne Baand. Jeg mener, at Tiden er inde, da vort Folk for længst har naaet en saadan Modenhed, Udvikling og Villie til Raadighed over egen Person, at denne gamle Enevoldslevning bør falde. Enhver voksen Mand og Kvinde bør selvfølgelig have Ret til selv at bestemme, hvor de vil søge Hjælp og Lægedom for sig og sine. De har selv Ansvaret og vil have det. Hanherredernes stoute og veloplyste Bønder siger ved Festen for Bratbjergmanden ved han Løsladelse fra Arresten til Myndighederne, til Regering og Rigsdag: Lad os blive fri for disse gamle muldne Bestemmelser. Vi skal nok passe os selv i det Stykke og trænger hverken til Lægers- eller Politis Formynderskab, ej heller til Statens. Det er egentlig det, det betyder, og et Blik paa Forholdene, som de er i vore Tider, vil hurtig bekræfte dette. Det er jo ikke ved Hekseri, at de „kloge Mænd“ og „kloge Kvinder“ i vor Tid klarer sig, men det er efter mit Skøn saadan, at de fleste af dem har af Naturen faaet et — undertiden gennem Slægtled nedarvet — Anlæg for at kunne kurere og hjælpe deres Medmennesker paa et specielt Omraade, hvor de gennem Tiderne har vundet betydelig Erfaring. En har Benbrud eller Forstuvninger til Specialitet, en anden Helbredelse af Saar, en tredie engelsk Syge — det er mest Kvinderne, der behandler for den —, og en fjerde har Evne til at kurere for Gigt, navnlig Ledegigt af forskellig Art. Saadan har de gerne hver sit Speciale, og netop derved er Faren for, at der skal stilles en fejl Diagnose, meget ringere end for Lægens Vedkommende, der skal behandle alt muligt, og der er navnlig ingen Tvivl om, at den unge uerfarne medicinske Kandidat, der kommer ud, hyppigere tager fejl af Sygdommens Art. Og i Praksis ved vi jo, hvordan det former sig. Det former sig som Regel altid saadan, at Patienten først søger een Læge, og saa maaske en anden, hvis den første ikke hjælper; saa tager han paa Hospital og forsøger alt muligt og dyre Opholdssteder, hvis han har Raad til det, og først naar det alt sammen ikke hjælper, tager han til en ueksamineret Læge, da en eksamineret ikke har kunnet hjælpe ham, og er Tilfældet hans Specialitet,